

Előfizetési ár:
 Egész évre 4 frt
 Félévre 2 frt
 Negyedévre 1 frt

Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetések, és nyilvántartás elfogad
 jutányos árak mellett a lap kiadó
 hivatala Kaposvár főutca 12. sz.
 Budapest: Goldberger A. V.
 Váci-utca 9. Hasenstein és Fog-
 ler Doroty-utca 14. sz. Lang
 Lipót Doroty-utca 9. sz. Bécs.
 ben: Oppelik A. Stubenbastei 2.
 sz. Schalek Henrik I. Wollzeile 14.
 Hasenstein és Vogler Wallfisch-
 gasse 10. sz. R. Mosse, Seilerstätte
 2. sz. G. 1. Daube és társai Majnai
 Frankfurta.

SOMOGYVÁRMEGYE

Politikai és vegyestartalmu hetilap;

a somogy megyei ellenzék közlönye.

Megjelen minden pénteken.

Szerkesztőség:
 Kaposvár főutca 12 sz. hova a
 lap szellemi részét illető összes
 közlemények intézendők.

Kiadóhivatal, hova előfizetések,
 hirdetések s egyéb a lap anyagi
 részét illető küldemények cím-
 zendők ugyanott.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Bérmentetlen küldemények csak
 ismert kezektől fogadtatnak el.

A fehér czár és Fejérvary báró.

A mióta nyilvánvalóvá lett, hogy a m.
 évi orosz csapat-mozgósítások fenyegetős
 jellege az 52 milliós póthitelben nyert
 megoldást, — az északi medve Mikulás-
 produkcióit nem szoktuk komoly számba
 venni, de midőn a kijátszott, léprevitt
 szövetséges fenekedik, ez már nem gyer-
 mekjáték.

A mi a vaskanczellárnak gutaütésébe
 került, az tréfa nem lehet, nálunk még ke-
 vésebbé. kikkel tőszomszédtságban 165
 ezer orosz hadi lett talpra állítva és ezen
 szám folytatódagos kiegészítése
 közel kilátásba helyeztetik.

Azt mondja ezekre a ravasz orosz sajtó:
 mindez nem egyéb Gurkó tábornok új
 hadászati methodusának kipróbálásánál, a
 ki a lovasított gyalogsággal akar
 szerencsét próbálni, ehhez pedig megfe-
 lelő anyag szükségeseltetik.

Hát kísérletre nagyon is soknak ta-
 láljuk a mozgósított orosz haderőt még ha
 nem is gondolnánk arra, hogy az önére-
 tében végig sértett muszka ambíció nem
 nézheti összetett kezekkel a tromfot, melyet
 a középeurópai lyáns, — számbavehető-
 ségén ejtett.

Ezektől eltekintve még az ázsiai Croesus
 sem reszkírozhatja meg, akár egy
 Gurkó hadi-reformjai üdvös voltá-
 nak demonstrálása 165 ezer főnyi
 figyelő csoport felemelt napi zsoldját.
 Oroszországban ép úgy mint
 Ausztriában tulhaladott diplomaciai és
 hadi felfogás, hogy a két állam komoly
 mérkőzése csak időkérdés.

A Bécsben, Ó felsége elnöklété alatt tar-
 tott haditanács sentimentális kiszivárgásai

azt sejtetik, hogy az ultimatum későbbre
 marad, Adja a népek sorsát intéző
 gondviselés,

Ha azonban az európai constellációkra
 csak fölületes tekintetet vetünk, alig lehet
 kétségünk, hogy a végzetes összecsapás
 alig marad el.

Franciaország orosz prestige alatt béke-
 kedvelő elnökét eldobva Sadi-Carnotot ül-
 teti a Drózsza-György székbe, kinek elnöki
 teendői legelsejét az képezte, hogy az
 Aubertin revolver-lövésai mellett épen ma-
 radott Ferrynek részvétnyilatkozatát tolmá-
 csoltassa.

Németország, Vilmos agg császár alkony-
 napjaiban a trónörökös gégebaja és Bis-
 mark gutaütése szülte konsternációk alatt
 ki van dobva a bizonytalanságnak, mely a
 belbajaival elfoglalt Franciaországot, hogy a
 figyelmet kifelé terelje, könnyen
 beleránthatja a revanche ábrándjaiba.

Anglia, az ir, féni, kérdések által terrori-
 zált tengeri hatalom semmitmondó
 neutralismusra kárhóztatva.

Koburg herczeg fejedelmi süvegpróbál-
 kozása, az orosz és török souverinitás kö-
 zös botrányköveként felállitva.

Mi kell több, hogy a panszlavismus a
 kontinens jelen politikai viszonyait legal-
 kalmasabbaknak ítélje Nagy Péter végren-
 delete, az orosz panszlavismus ábrándjai
 megvalósításához hogy ne is szólljunk, a
 clymatikus viszonyokról, melyek a czo-
 boly bundákra legalkalmasabbak.

És a legközelebről fenyegetett Ausztria
 vajlon minő óvintézkedésekkel felel a lehet,
 közeli katastrofa előjétékára.

Nem vagyunk azon szerencsés helyzet-
 ben, hogy a bécsi haditanács megállapodá-
 sait közölhessük, melyek hitünk szerint

nem állanak arányban a veszélylyel,
 mely határainkat fenyegeti.

Az optimismus a legszerencsét-
 lenebbul választott methodus,
 melynek a mostani európai konstellációk
 között helye egyáltalán nem lehet, mi-
 dőn a világsajtó arról enyeleg, hogy Orosz-
 ország ránczbaszedett szemőldői első
 sorban Ausztria ellen jötték
 vésztyjósító, ideges mozgalomba.

Megnyugvásunkra szolgál azon tudat,
 hogy a mit a közös haditanács elmulasz-
 tott, a mi honvédelmi ministerünk
 rohamosan siet utánpótolni.

Erre vall azon szerencsés? opera-
 cziója, hogy katonai érdemekben és talen-
 tumokban egyiránt gazdag hét magyar
 honvédtábornokot egyszerre nyugdí-
 jazott, mert hát szegényeknek mint a
 honvédtisztviselő nemes fája di-
 szes ékítményeinek le kellett
 hullniok, hogy új hajtásoknak ad-
 janak helyet.

Ha a nemzeti becsületen ejtett ezen mély
 sérelem fölött talán napirendre tudnának is-
 térti, nem mulaszthatjuk el a viczelló Fe-
 hérvary ur irányában legmélyebb saj-
 nálkozásunknak adni kifejezést
 azon alkalmából, hogy az intézményt,
 melynek élére állított és melynek pros-
 perálásától függ az ő egyéni, katonai és
 ministeri reputációja, oly elemektől
 fosztja, melyek annak dubiosus
 becsét a nemzet előtt kiköszö-
 rülték.

Nem lehet ez másként, minthogy az
 osztrák generális ezen minőségét a
 honvédelmi tárcza, Bécsben népszerűtlen és
 talán neki sem egészen tetszetős
 vokációja fölé helyezi.

TÁRCZA.

Életképek.

Irta: Nóra.

II.

Vallomások.

(Folytatás.)

A levél olvasása végleg kijózanította Jani urat
 — a pezsgő mámor elpárolgott és mogorván te-
 kintett maga elé. Ezt még sem hitte, hisz ő sze-
 rette nejt, igaz hogy kissé elhanyagolta, de hát
 ez még nem ok, hogy őt elhagyja! És az a Gerő
 az az alamuszi rokon, az lenne a szerencsés, ki az
 ő szép nejt idővel elnyerje?! Nem, nem az lehe-
 tetlen kiált hangosan és felugorva és hosszú léptek-
 kel méré fel szobáját. A csend körülötte kiálhat-
 lanná vált, még cselédünk is elhagytak, gondolá,
 — de mit törődöm azokkal — csak Gabriella ne
 tette volna ezt! Oh bár itt lenne, megkérdelném,
 nem hagynám többet egyedül. Mit szól Lajos, ha
 megtudja? Ó lesz az első, kinek elpanaszolom
 sorsomat!

Minden akció után reakció következik, — a
 fáradtság, éjjelezés végre megkövetelték jogaikat és
 Jani nagy busan a mellékszobába tért, azt is üres-
 nek találta, neje ágya felbontatlanul, — minek
 látása végleg meggyőzte arról, — hogy egyedül van.

Pedig ha szorgosabban kutat, a függőnyzet mögött
 két csintalan szemet vesz észre mely végig szemlélte
 férjem uram remületét, megmosolyogta fohászait,
 elkomorodó arczát, és némi elégtételül szolgált a
 türelmes virrasztónak, hogy mindennek szemtanuja
 lehetett. Gabriella még lélegzetét is visszafojtá,
 engedte férjét lefeküdni, megvárta mig álmáról biz-
 tos lehet, aztán nesztelenül elvette a szekrénykéről
 a levelet, melyet ő írt, csendesen ágyához közele-

gett, minden zöreij nélkül lefeküdt s mint ki dolgát
 jól végezte, édes álomra hajtá fejét.

A reggeli napsugár áttörte az őszi köd sűrű
 fátyolát, halványan világítva meg Gabriella szen-
 dergő, rózsás arczát. Jani ébredezett. Első perczen
 nem tudá álmodik-e vagy ébren van? Az elmúlt
 éj, a pezsgőzés, a vallomások Lajos barátjával, a
 levél, mindez zürzavarosan fordult meg kábult agyá-
 ban. Szemeit újra megdörzsölte. Igen, igen ő jól
 emlékezett, hogy neje elhagyta, hisz ő csak egye-
 dül volt honn?! És mégis Gabriella a legnyugod-
 tabb álomban ott pihent! Vagy annyira be voltam
 csipve, tanakodék magában, de nem, hisz a levelet
 odatettem. A szekrénykén azonban hiába kereste,
 onnan eltűnt, az alvást színelő hölgyecske vánkosa
 alá, ki félnyitott pillák alól vette szemügyre fér-
 jecskejét, ki sok tünődés között öltözködve végre
 elhagyta a budóirt.

Nemsokára együtt ültek a reggelinél, bizonyos
 elfoglaltsággal tekintettek egymásra. Gabriella ko-
 molyságot erőltetve, Jani pedig nem tudta, hogy is
 kezdje meg a társalgást. Máskor rosszabb kedvben
 volt a pezsgős est után, ma azonban oly boldog-
 nak érzé magát, csak lopva tekintgetett nejeire, ki
 még sem hagyta őt el! De az a levél, az a levél,
 ez iránt nem tudott egész tisztába jöni. Végre a
 kávé illatozott csészéjükben, minden a legjobb
 rendben körülöttük és Gabriella kérdé, hogy mu-
 latott; mikor jött haza? És most következtek a
 hosszú bünbánó vallomások. Jani rég volt fity ked-
 ves, beszédes férj, elmondá mulatozásait, barátjá-
 val társalgást, haza tértét, és az a levél. Gab-
 riella ugy-e te irtad? ugy-e csak tréfa volt édesem,
 de elérted czéledat, mert igazad van, nagyon sokat
 hagytalak egyedül. Neje felüvetett, karjait férje
 nyaka köré voná, csintalanul nézett szeméibe és
 mondá: „Hát csakugyan megjítedél? hát azok a
 sóhajok igazán szívedből eredtek? No most csak

tréfa volt, de ha megint ily rossz leszesz, ugy egy-
 szer csak komolyan...”

Nem, nem, tevé kezét Jari a beszélő ajkakra,
 melyeket csókjaival némitott el, hiába csal Lajos
 barátom, nem megyek annyit vele, pedig oly jó
 ember, ha tudnád mennyire tisztel. Oh tudom, el-
 montad már elégszer, de ő sem jobb.

Azonban nem szabad neked oly vallomásokat
 neki tenned, nem, különösen mit most megmondok,
 mert nekem nagy titkom van, mit senki sem tud,
 de igérd meg, hogy nem mondom el a te elválhat-
 lan barátodnak?

Igérem, igérem volt a gyors válasz, de oly ki-
 váncsi vagyok, mond hamar. Gabriella odahajolt
 férjéhez, sugott neki és ennek a titoknak villanyos
 hatása lett, Jani szemei sugároztak a boldogságtól,
 és én ezt csak most tudom, mondá? Igen, ez volt
 büntetésed, a miért annyit magamra hagytál. És
 vigan csengtek ismét a poharak ezuttal Jani aszta-
 lánál, mert hát kis fia keresztelőjének biztos re-
 ményében csak pezsgővel kelle kocztintania!

Csokonai Somogyban.

Irta és a csurgói Csokonai ünnepélyen felolvasta: Kondor
 József főgymnasiumi tanár.
 (Folyt. s vége.)

Még egy más munkával is foglalkozott Csokonai
 Csurgón. Ez Virgilius Georgiconjának fordítása. E
 kéziratot a legújabb időkig elveszettek tartották,
 életirői sem foglalkoztak vele. Haraszt sem, ki pe-
 dig sok adatot közöl ez időből is; holott a két
 első ének meg van másolatban az Akadémia kézirat-
 tárában, s a költő által fölirt datumból látható,
 hogy ezt már Csurgón elkezdette, bár a másolat
 — ugy látszik — későbbi keletű. E munkáját Cs.
 följánlotta Fesztetich gr-nak, a keezthelyi Geor-

1) Cs. hátrahagyott iratai.

De ha ez így van, akkor tessék pakolni. A felelős kormányának 24 óráig sem lehet vagy nem lehetne tagja, a ki a feketesárga portoupét a „Cserfalevél“ fölé helyezi.

Az alapos készütséget pótolni akaró taglejtéseket pedig ajánljuk a t. ellenzéki különös figyelmébe, melynek tagjai közül hiszünk akad még egy 48-as kar, mely a levegőben hadonászó miniszter jobbát megragadva az ország tanács-teremből, őt megillető helyére: a „Camarilla“ odúba visszahurcolja.

Alkalmi tűnődések.

A becsületére kényes francia nemzet Grévy atyussal ugyancsak som más uton végezt.

Az öreg fiskális előbb mint várta kiszorult az elyséi palotából, hol a Vilson gyerekkel ugyancsak jól találhatták magukat.

Hogy is ne.

A naturáliákkal együtt közel másfél millió frank évi jövedelem és polgári háztartás. Egy évben egy estély, a melynek fényűzése a szarvasgomba pástómban culminált, melynek alapanyagát a sergeantek, dologházi munkásokkal kapartatták ki.

A 300,000 frank utazási átalány ezenfelül érintetlenül maradt, mert hiszen a vasúttársaságok ingyenes, külön vonattal szolgálták az államfőnek.

Látható mindezekből, hogy Grévy papa nem szorult vissza a cliensekhez, Vilson ur pedig az após ingadozását bőrre spekulációkra ügyesen használta fel s így könnyű volt a távozás a fejedelmi családnak.

Nagyon csalódnék, ki azt hinné, hogy csak a frankok hazája ilyen gavallér.

A mi Tisza Kálmánunk nem sokkal kevesebb dotációt dug zsebre évenként ebben a szegény eladósodott országban, lévén az ő összes évi járandósága 236 ezer forint! Hej uraim nagy summa pénz ez!

Igaz, hogy a miniszterelnöki fizetés, a többi pénzzel együtt csak 36 ezerre rug, de hol a rendelkezési alap 200000 frtja, a melyből emberfia alig látott egy fillért, mert Tisza ur elég házias okossággal tudja a rendelkezési alapra áhító, sakályokat oly szolgáltatásokkal kielégíteni, melyek nem kerülnek pénzébe.

Estélyt jobban ebédel is csak egyszer ad évente és pedig aug. 18-án, a kanikula kellő közepén, a midőn a magyarországi emésztés törvényei szerint a forróság hatása alatt még a mamelukok gyomra sem bírja megemészteni azon házilag előállított, alföldi gyomrot is megviselő disznóságokat, miket Tisza Lajos ur, a jó testvér, a volt Pallavicini palotába beliferáltat.

Igy aztán könnyen elviseli a premier ha birtokának egy századrésze ostentációból a ka-

taszteri bölcsesség előrelátásával 100 százalékban emelkedik.

Ha mi sem bizonyítaná a vagyoni emelkedést, erre vall a hány-veti hang, mely a mult héten a parlamentben nyilvánult, midőn Tisza oda dobta az ellenzéknek, hogy: „ilyen viselkedés után ne számítsanak arra, hogy bárminő indíjványukat csak megfigyelésre is méltatom.

Talán már eléggé megtollasodtunk a miniszterelnöki akcidenziáktól, s így talán hajjuk is, hogy Grévy papa sorsára jussunk és nyugodtan pihenhessünk meg a pénzes zacskókon, melyeket még a 40 ezer holdas nagy birtokos sem szokott megvetni, ha esetleg telhetetlen.

„A fáma ezernyelvű szörny, mely a villanyodj ronyál gyorsabban bocsátja világra a rosz híreket.“

Pulszkyknál ki sem érezte keserűbben, hogy ez így van.

De hát a skandalumok korszakában ezen megilletődni is naiv dolog. Ma nekem, holnap neked. A kenyér drága és a konkurrens sok. A sinokuráknak különben is sok az irigyük.

„Oly gazdagok vagyunk nagy tudósok és világ híri férfiakban, hogy oly könnyen engedhetjük azokat a nyomdai piszokban és a legajlasabb németség mocsokban meghurcoltatni.“

Ez nagyon jól van mondva azon egy leszámítással, hogy midőn Pulszkyékról szól a mese akkor a világhírűség epithetonja tulmerész és félő, hogy Pulszky Karcsi és Garibaldi is kiveszi abból a részt pedig ezek csak nem mehetnek világhírű embereinkbe.

Szó a mi szó: misem könnyebb mint valakit gyanusítani.

Vannak kiket felszólalási viszketeg, káröröm vagy egy kis eszmeszegénység odavisz, hogy botrányokon évődjenek és öldöjenek. Ez mindenkor elítélendő. A botrány csinálás csak azon egyedüli esetben jogosult, ha más eszköz nem áll rendelkezésre.

Az egész dologban legtanulságosabb és meglepő Herman Ottó, — a museumból ép Pulszkyék intrikáival kiszekirozott segédőr nyilatkozata.

Ki hitte volna, hogy az az ember, a ki ha valakit egyszer kikezdet, a tör markolatáig meg sem áll, ez egyszer arra is gondoljon, hogy ő is állatvédő egyesületnek belfagya.

Különbön az egészből az a tanulság, hogy az atyafiságos kormányzat nem kelthet bizalmat és közmelegnyugvást.

A nemzeti műkinészek két vezérintézeténél nem maradhat fenn azon patriarchális ellenőrzés, melyet apa, fiu és vő teljesítenek. Ennek végett kell vétni, hogy a mostanihoz hasonló gyanúsítások, melyek az egyéni becsülettel, a nemzeti becsületetsem hagyják érintetlenül, — egyszer mindendenkorra elvezzítsék csirzó ágyukat.

Széchenyi gróf közgazdasági miniszter beteg, aggasztóan beteg. Ezen vészirt hozták a fővárosi bulletinok,

Telnek a napok tanítgatással, verselgetéssel s barátságos mulatozással. Egyszer azonban megérkezik Császár Lóczy Pál külföldről s miután az új osztály fölléptése késett, troubadour-unk előveszi vándorbotját s elhatározza, hogy visszamegy szülővárosába, édes anyfához.

Hiába marasztalja Festetich Gy. Ugyelátszik, különösen eposzának, Árpádnak, megírása hajtott.

Hadd álljon itt egy része bucsubeszédének, melyet akkor tanítványai előtt elmondott.⁵⁾

„Kedves régi tanítványaim! Talán már ebben a rám nézve szomorú órában, a melyben töletek bucsút venni kívánok, papirossal megjelenve szemléltetek engemet: azt gondoltjátok, hogy mestersége sen előre elkészített czikornyás mondókával akarok, nem annyira szívemnek és tinek, mint az üres czeremóniánsk tenni áldozatot. De változtassatok vélekedéseiteket: az igazság és a jó indulat kevés szóval él... Menjete... vagyis én megyek. Ti pedig maradjatok és az isten, a tudományoknak és a jó rendnek istene viseljen egy gondot rólatok, hogy jövendőben magatoknak boldogságot, embertársaitoknak kölcsönös segéllését, a hazának diszét, vagyis a hármat együvé foglalván, az ur isten dicsőségét a veletek együtt élő emberiség szemlélhessék.“

A költő mint életirői említik — 1799. télen abban hagyta a tanítást és 1800 tavaszán távozott el Somogyból, zsebében 2 frttal s egy csomó kézirattal. A b.-somogyi egyh. megye által följánlott 50 frtot nem vette föl, mint ezt Festetich Gy.-höz később irt levelében említi. Ezuttal is gyalog utazott az akkori szokás szerint; utját Szigetvárnak vette, itt pár napig időzött Festetich L. grófnál. Együttal megnézte a várromot, Zrinyi hőstettének szemtanuját. Felmerültek lelkében a dicső csaták emlékei, szíve feldobogott: hisz ő is hasonló nevezetes, sőt nevezetesebb eseménynek, a honfoglalás-

De aegrotis nil, nisi sanum. Ha csak emberről volna szó, ott állunk a legmelegebb részvétellel, de mi sem rokonai, sem kreaturái, sem leibzurnalisztái nem vagyunk, nekünk a kaposvári kerület választó-polgárainak a miniszterrel és még inkább a képviselőkkel kell foglalkoznunk s ezen kritikánk nem pihenhet.

Tehát először is azt mondjuk:

Kár volt hónapokon át tartó kedélyizgalommal erőlködni oly dolog nyelbetezésén, a melyet egy órai férfias elhatározás a rendes mederbe terelhet.

Mert semmi kétségünk, hogy Széchenyi egészségének megrongálásában a kaposvári mandátum utó hatásainak oroszlanrészese volt.

De kérdezzük, kit terhel a felelősség, a mely alól a humanisztikus felfogás ki nem térhet. Tán azokat, kik az eltiport jog védelmére keltek? Nem. Az „ember“ fizikai dekadenciája azok számlájára megy, a kik a servilis szolgáltatásokban szennyes eszközökhez nyultak; a kik Potemkin-szinfalakat mutogattak annak a kitől várni valójuk volt.

Hiszük, hogy Széchenyi szomorú tapasztalatokat szerzett a szolgálai alázat exemplumainak hitvány erőlködéseitől.

Csodáljuk is, hogy éles látását elkerülte a vakandok munka; hogy a sáphajás zok által neki kiereszkolt erkölcsstelen rekvisitumot nem vágta arczukhoz.

Ha ezt teszi nemcsak mint miniszter megmarad, a ki tisztességes gentlematik következetességgel és magas állása tudatában undorral fordul el a dicstelen megiszteltetésétől, hanem marad egészséges ember is.

Elképzeljük, hogy a balkimeteneteli szolgálai erőlködés mediumai és lovagai mily szomorú arczokat erőlletnek a nem várt eredményhez, melyért Isten és emberek előtt a legszigorubb felelősség nyakukba kerül.

Biztosra vesszük, hogy a távozó miniszter kevés fájdalmat okoz nekik, kik a sápot már zsebrudták és ők lesznek elsők, kik a jogutódot az obligát üdvözlésekben részesítetik.

A képviselőházból.

A kaposvári mandátum volt ma a képviselőház napirendjén. Mára volt kitűzve a miniszterek válasza Eötvös Károlynak a kaposvári választás s Széchenyi Pál gróf képviselő mandátuma tárgyában tett interpellációjára. Ebben az interpellációban Eötvös kérdést tett a belügyminiszterhez a fegyelmi eljárás, az igazságügyminiszterhez a kriminális eljárás megindítása iránt. Széchenyi Pál gróftól azt kérdezte, hogy benyújtotta-e a szavazójegyzéket, a melyeken a hamisítások előfordulnak a büntető bírósághoz, s hogy önértékel s állásával összeegyeztethetőnek tartja-e a közbüntény segélyével készített mandatum megtartását, végül a miniszterelnöktől azt tudakolta, hogy mikép gondolja a választó polgárok közjogi sérelmét orvosolni s nem látja-e szakszerűnek a Felsőház értesítési arról, hogy egyik minisztere mily módon

nek megéneklést forgatta fejében. Majd, mint »Visszatérés az alföldről« cz. versében írja, »át-kelt a Dunának szökén zajgó hajjain; a Bácskán s a tiszai téreken át, Kardszagon nagyobb pihenőt tartva, érkezett meg Debreczenbe, hol édes anyja tárt karokkal várta.

Csokonai, eltávazása után is összekötöttében állott somogyi barátaival, mint ezt többszöri levélváltása bizonyítja; így Festetich Gy., Széchenyi F. gróffal, Sárközyvel, Szokolayval stb.⁶⁾ Csakhamar értesíti megérkezéséről Festetichet, ki azután több ízben kisegíti pénzzel. Hogy később is mily kegyelettel viseltetett a költő iránt, látszik abból is, hogy halála után nevére s emlékére Kezsthelyen fát ültetett. Csokonai verssel üdvözli Festetichet, midőn ez fölemeli szavát a hadi iskola ügyében; Széchenyi szintén, mikor a nemzetnek ajándékozta könyvtárát és gyűjteményeit. Sárközy 1801-ben nagy örömmel válaszol a költő levelére, értesíti családjá állapotáról, a csurgói gymn. hireiről E levelében említi hugának, Teréznek halálát, a mire aztán Csok. egy csinos elegiával felel.

Ime a költő somogyi életének vázlatos képe. Megvonult édes anyja oldala mellé, dolgozott. fáradozott munkái, kiadása ügyében. De pár év mulva rohamosan elérte betegsége; az ugy is gyöngye mécsvilág egyre halványodott s utoljára lobbant föl, mikor a költő az utolsó órákban humorosan beszélt a környezetével. Végre lezárta szemét a halál hideg keze 1805. jan. 28-án, 32 éves korában, s vele elhunyt a 18-ik sz. legtehetségesebb, legtöbb oldalú s kiválóan termékeny és népszerű költője; egy szóval a 18-ik század Petőfije. — De nem halt meg ő; a mi költői, a mi örök, az itt él közöttünk, emléke lelkesíteni fog bennünket továbbra is nyelvünk és irodalmunk becsülésére s a tudományok buzgó, fáradozatlan művelésére!

gicon megalapítójának, de ez a fordítást csak föltételezen, bírálat kikötése mellett fogadta el.²⁾ Egy s más közbejött körülmények miatt ez ügy függőben maradt, majd a költő végkép abba hagyta az egészét, talán, hogy idejét egészen Árpádról szóló eposzának s ehhez való előtanulmányainak szentelhesse. A költő egyéniségéről volt tanítványa, Gaál László, ki Csurgón vele együtt lakott, jól nyilatkozik följegyzéseiben; kiemeli barátságos modorát, kellemes társalkodását, maga alkalmazkodását. Említi azt is, hogy igen szerette a gyermekeket és virágokat. S a mi Cs. „Nunc est bibendum“ hangu versét illeti, ép ugy védelmezi a költőt, mint később Jókai Petőfit, ki szintén sok dythirambot irt. Azonban az is igaz, hogy a költő sokszor elragadtatta magát s nem volt fölösleges Sárközy intése, mi különben a Dorottya vonatkozik, hogy a „világ gustatúrára is adjon valamit.“

Említsük még meg, hogy Cs. lakása az u. n. majorban volt s ott folyt a tanítás, mások szerint a mai gymn. épületben; hogy kedves tartózkodási helye volt az a berek, mely a mai „Ujváros“ helyén állott. A gymn. szántóföldjeinek (fundusának) végén álló kis ligetet a kegyelet az ő nevével nevezte el. Nem alaptalan hagyomány, mint baocu beszéde is mutatja, hogy szerette az u. n. peripateticus tanítási módot s hagyományképen maradt egy kis induló töredéke, melynek hangjai mellet a muzsafiakat a zöldbe vezényelte.³⁾ Nem csoda ez oly idealista paedagogusnál!

Hogy a magánéletben is mennyire poeta, mennyire feledékeny volt, jellemzően mutatja egy kis levele 1799. aug. 22-ről, melyet az akkori szobbi ref. lelkészhez, Veres Izraelhez irt s arra kéri benne: küldje el alkalmilag ott feledett porköpenyét. A czifra láda kulcsa meg van már. A datumban Csurgót tréfásan Felsőknak nevezi.⁴⁾

2) L. erre nézve Fest. és Csok. levelezését u. ott.

3) Csire J. lelkész ur közlése.

4) Ugyancsak Csire ur közléséből ismerem. Eredetije a jelenlegi n.-korpádi ref. lelkészé, Veres urnál van. (L. Dunántúli Prot. közl. 1887.)

5) Az egész az akad. kézirat. a Culturához csatolva.

6) L. ezeket az akad. kézirat. Csokonai levelezési cz. alatt.

Ha csak emberről
egőbb részvétellel, de
rái, sem leibzurna-
a kaposvári ke-
ainak a miniszter-
vel kell foglalkoznunk
het.

át tartó kedély-
i oly dolog nyélbe-
ias elhatározás a ren-

gy Széchenyi egészse-
kaposvári mandátum
olt.

a felelősség, a
ztikus felfogás
at, kik az eltiport jog
„ember“ fizikai
ámlájára megy,
ban szennyes eszkö-
in-színfalakat mutó-
alójuk volt.

moru tapasztalatokat
aplumainak hitvány

látását elkerülte a
phajhások ál-
erkölcstelen
a arezukhoz.

miniszter megmarad,
lematik követ-
llása tudatában un-
egtiszteltetéstől, ha-
ber is.

metelű szolgálai erő-
szomorú arcokat
dményhez, melyért
zigorubb felelősség

ozó miniszter
sápot már zsebr-
ók, kik a jog-
blésekből ré-

bol.

ma a képviselőház
a miniszterek vá-
osvári választás s
ő mandátuma tár-
ben az interpellá-
ügymiszterhez a
niszterhez a kri-
nt. Széchenyi Pál
jtotta-e a szavazó-
tások előfordulnak
szetével s állásá-
e a közbüntény
megtartását, végül
bits. hogy mikép
bzogi sérelmet or-
ek Ő Felségét ér-
ztere mily módon

ben. Majd, mint
versében írja, „át-
jain; a Bácskán
nagyobb pihenőt
e. hol édes anyja

összeköttesben
zt többszöri levél-
gy., Széchenyi F.
stb.) Csakha-
tichet, ki azután
ésőbb is mily ke-
látszik abból is,
Keszthelyen fát
Festeticheket, mi-
la ügyében; Szé-
nek ajándékozta
rközy 1801-ben
lére, értesíti csa-
uireiről E leve-
lálát, a mire az-

zlatos képe.
mellé, dolgozga-
gyében. De pár
ége; az ugy is
dott s utójára
ó órákban humo-
egre lezárta sze-
28-án, 32 éves
egtehetségesebb,
eny és népszerű
Petőfije. — De
örök, az itt él
bennünket to-
becsülésére s a
üvelésére!

mai levelezési cz.

jutott mandátumhoz. Ezek voltak Eötvös kérdései,
sem több, sem kevesebb. Ezekre ígértek feleletet.
Arról Eötvös nem beszélt, az iránt nem interpellált,
hogy a bíráló bizottsági itélettel eldöntött érvé-
nyességű választást a ház vagy a korona megsem-
mitse. A miniszterek feleletel mégis ilyesmikről, s
a kaposvári választási ügynek Eötvös interpellá-
ciója által nem érintett részleteiről szóltak s az
interpelláció lényegét mindnyájan — tehát ugy
látszik összebeszélve s szándékosan — a mennyire
csak lehetett kerültk. Ezenkívül a válaszoló mi-
nisztereknek még egy közös taktikájuk volt.
Hogy argumentumaik szegényes tárát gazdagítsák,
ráfogták a választást igazoló bírálóbizottsági ité-
letre, hogy az megczáfolta, valótlanak mondták ki
a szavazathamisítást s a szavazatok hibás összezá-
mitását. Ez pedig nincs a bíráló bizottsági itéletben.
A bíráló bizottság kitért e kérdések elől. A bíráló
bizottság nem hasonlította össze a három szavazati
lajstromot s a szennai szavazatok meghamisítására
azt mondta, hogy ezzel a kifogással a kérvényezők
elkéstek. Abból, hogy a bíráló bizottság valamire
azt mondja, hogy azt formai okokból nem tárgyalja,
még nem következik az, hogy az valótlan. Az inter-
pellációra felelő miniszterek pedig mind amaz
alaptalan feltevésből indultak ki, hogy a bíráló bi-
zottsági itélet valótlanak mondták a szavazatok hamis-
ítását s erre a hamis feltevésre alapították
következtetéseiket. A interpellációkra való válaszo-
lás szokatlan időben, nem az ülés vége felé délután,
hanem már 11 óra felé kezdődött. Az állategész-
ségügyi cod. x végmegszavazásán kívül, a mi egy-két
perc alatt megtörtént, más tárgya a mai napirendnek,
mint a kaposvári monstre-interpelláció, nem volt.
A meginterpellált miniszterek közül először Tisza
Kálmán válaszolt egy a maga, mint a beteg Szé-
chenyi nevében. Beszédének kétharmada nem fog-
lalkozott a tulajdonképeni tárggyal. Beszédet
de omnibus quibusdam aliis, de a hozzá intézett kér-
désekről mentől kevesebbet. A kérdésre adott vá-
laszának vejele az, hogy ő az meggyőződése szerint a
felhozott hibák nem követhetők el s épen azért
arra nézve, hogy mit tenne, ha elkövetettek volna,
semminemű nyilatkozatot nem tehet. — Abban, a
mit Tisza az interpelláció lényegéhez nem tartozó-
lag mondott, feltűnt az a mondása, melyben a
kormánypart s az ellenzéki párt szerepét megfor-
dító példa formájában olyan gyanúsításfélét fejezett
ki, mintha Kaposváron a választás után a Kör-
mendy-párt hamisított volna a szavazó lajstromo-
kon. — Az interpelláció ama legkényesebb kér-
dését, hogy nem tartotta-e a miniszterelnök szük-
ségesnek Ő Felsége értesítését arról, hogy a korona
egyik tanácsosa minő piszkos mandátummal bír,
Tisza Kálmán azzal ütötte el, hogy nem tartozik a
felségjogok közé a verifikáció felett itéletet mon-
dani. A miniszterelnöknek a beteg Széchenyi
helyett adott válasza oly érdekes volt, hogy arra
aztán Eötvös is meglehetősen volt kénytelen vála-
szolni. — Tisza után a már Bécsből visszaérkezett
Orczy Béla báró, az ideiglenes belügyminiszter
állott fel. Az mondotta, hogy nem rendelhet el
fegyelmi vizsgálatot olyan kérdésekben, a melyek a
bíráló bizottsági itéletben konstatálva nincsenek.
De az ellenkező sincs konstatálva, mert a bíráló
bizottság e szerint kitért e kérdések elől.

Fabinyi igazságügyminiszter választást fogadta a
kormánypart a legnagyobb tetszéssel, pedig tartal-
milag ez volt a leggyöngébb. Az igazságügymi-
niszter a neki alárendelt, a töle függő ügyész-
ségre hárított minden felelősséget, a vádhatóság-
nak oly függetlenséget tulajdonítva, a minővel
nálunk soha se birt. Azzal pedig, a mit az igaz-
ságügyminiszter a szavazathamisítás kriminális
üldözhetésének feltételeiről mondott, majdnem azt
a gyanut ébresztette, hogy a büntető kódexnek erre
vonatkozó szakaszait felületesen ismeri s csakis első
s második beszéde közti időközben olvasta el. A
büntető törvénykönyv ugyanis több választási vis-
szalást elévültnek mond, ha a cselekmény elkövetése
után 30 nap alatt a bíróságnál felnem jelentetett. Osz-
k hogy a büntető törvénykönyv világos, szabatos ren-
delkezése szerint a szavazathamisítás s a szavaza-
tok hamis összezámitása ezek közé nem tartozik.
E büntény oly súlyos, hogy ennek üldözhetőségét a
törvényhozás nem kötötte a harmincz nap alatt történt
kriminális feljelentéshez, hanem csakis azt kívánja
meg, hogy ez ellen a választás eredményének kihírde-
tése után a küldöttségnek vagy az azt kiküldő hatóság-
nál, tehát a központi választmánynál felszólalás tör-
ténjék. Ez pedig a kaposvári esetben, Tisza mai beszé-
déből is kitűnőleg, már a harmadik napon megtörtént,
igy tehát mi sem áll utjában a kriminális eljárásnak.
Fabinyi második beszédéből s Eötvösnek erre adott
válaszából következtethetjük is, hogy ez a kriminá-
lis eljárás nem fog elmaradni. Ez az egyedüli ered-
ménye a kaposvári ügy mai s ugy látszik nem utolsó
tárgyalásának. — Eötvös Károly részletesen
válaszolt mind a három miniszternek. A kormány-
part által nagyon is hosszúnak tartott beszédének
rövid vejele az a lecke volt, a mit a miniszterek-
nek s a többségnek adott, hogy a választási visza-
lételek orvoslására s megtorlására a törvények három
egymástól független utat jelöltek ki: a fegyelmet, a
kriminális s a peticionálást. Ez utóbbitől nem szól,
ez a választók közjogának sérelmére el van intézve,
de sürgeti az ettől független másik kettőt, s mivel

ezt a kormányt megtagadja, nem veszi tudomásul a
választ. Eötvös beszéde alatt az ellenzék felháboro-
dása a kaposvári választással összefüggő botrányo-
kon többször nyert hangos kifejezést. Hogy Eötvös
interpellációjának élet, a Széchenyi grófhöz intézett
kérdés behatódó taglalását, a miniszter betegsége-
re való tekintettel, mellőzte, a jobboldalon is jó hatást
gyakorolt. Tisza s Fabinyi miniszterek viszon-
válaszai után a többség a kaposvári ügy egy ideig le-
került a napirendről. (Egyetértés.)

H I R E K.

— Széchenyi Pál gróf a földmivelés-,
ipar- és kereskedelmi tárca vezetését el-
hagyta. F. hó 14-én nyújtotta be a mi-
niszterségről lemondását, mely hogy el-
lesz fogadva annál kétségtelenebb, mert a
jól informált körökben már utódjáról be-
szélnék. Ezzel kapcsolatban mint írják, a ka-
posvári mandatumot sem tartja meg. Sic
transit gloria mundi.

— Széchenyi Rezső gróf eljegyezte Herberstein
Mária grófnőt.

— A Szegzárdi törvényszék elnökévé Sibenfreund
Béla nevezetett ki.

— Gruber Gusztáv szigetvári járásbíró
ő felsége a budapesti kir. ítélő-táblához
bíróvá nevezte ki. A mily őszinte fájda-
lommal veszünk búcsút a kitűnő tisztviselő
és nemeslelkű embertől, ép oly mérvben
örülünk, hogy a kitüntetés arra teljesen
érdemesnek adatott.

— Milánovich Tamás segédtelekkönyvvezető ha-
son minőségben Tabra helyeztetett át.

— Literáty Ödön kormányparti képviselőt ro-
kna, dr. Pásztélyi Jenő fővárosi ügyvéd párbajban
agyonlőtte. Az elhalt, özvegyet és 3 kiskoru gyer-
meket hagyott hátra, kiktől világos végperceiben
forró ölelések és csókok közt búcsuzott el. A család-
apán kívül sajnáljuk benne a képviselőházi, igaz-
ságügyi bizottság tevékeny előadóját.

— Tallán Béla Csurgón. A „Somogy“
csurgói tudósítása szerint gyorsan
hírnévre vergődött főispán megpa-
rancsolt ünnepeltetésben részesült f. hó 7-én
Csurgón, hova hivatal-szemlére tekintett
ki. Nagyon keveset érdekel bennünket,
hogy a hivatalos alázat hányszor és mily
mélyen görnyed meg a főmufti előtt, de
azt mit a főispán a deputatio tömjén-füst-
jének ködén át kieresztett, szó nélkül nem
hagyhatjuk. Sem többet, sem kevesebbet
nem mondott a nagy tanügybarát
és regenerator a tanítók küldöttségé-
nek, minthogy a népnevelést kötötte szí-
vükre, mivel e tekintetben különösen a
magyar ajku vidékeken igen sok
kivánni valót találunk. Hát tisztelt főispán
ur ezt elmondhatta Torontálban, a hol a
svábbogarak, a tüsszős és katrin-
czás oláhok vizözön előtti művelt-
ségi, jobban nevelési fokon állnak, de a
a magyarajku józan és értelmes nép neve-
löihez ezen tendenciósus intelem fölösleges
és ügyetlen volt. Különben hogy is nyilat-
kozhatott volna másként az, a ki a föld-
mivelő nép azon részével érintkezik leg-
többször, mely bűneit árulja.

— A mesterné bírója. Tisza Kálmán zsandár-
törvénye, az új községi törvény, mely a nép ke-
zéből tisztviselői szabad választási
jogát kivette, épületes dolgokat szül a gy-
akorlat és alkalmazásban. Bőszénfán a f. hó 3-án meg-
tartott bíró választáson 105 községi vá-
lasztó azon óhajt fejezte ki a szolgabírói
kiküldött előtt, hogy jelölje: Haslinger Mihályt
a kinek személyében a közbizalom találkozik s a szol-
gabíró olyképp engedett a közóhajnak,
hogy 3 szóval egy másikat választat-
tott meg. Midőn a 105 szavazó a szbíró szándé-
káról értesült, ott hagyta a jó urat a faképnél. A
rosz nyelvek azt beszélték, hogy mesterné aszo-
nyom a szolgabíró urnak pompás ebédet adott, a
mely alatt nem késett megértetni vele az ő je-
löljtét, a ki ma már Bőszénfa podestája. Mégis
vakmerőség kell ahhoz, hogy a törvény örve alatt a
közérület így arculitessék, de hát nem kell ily
szigoruan venni a dolgot. A gavallér szolgabíró
csak nem tagadhatta meg a szép nem
egy tagjának kérelmét. A tanulság:
tessek jó ebédrel várni a tisztviselő urakat s akkor
az alkotmányos aktus sorsát nem a választók, ha-
nem a zsemlye gombóc és tejeles
tormaszoz dönti el. (Beküldetett.)

— Egy deputáció koválygott a székváros ut-
czáin a mult héten. Mint megtudtuk, a többnyire
kereskedőkből álló tüntető csapat dr. Téry Ödön

marczali közjegyzőjelölt érdekében subiczkolta ki a
lakktopánt vagy a salon-bagariát, hogy Tallán Bé-
lánál, ki a deputációk nagy kedvelője
interveniáljon, kegyence közjegyzővégeért. Hát
hogy azok a jámbor kereskedők és iparosok ily
nevetséges lépésre rábírhatók voltak, azon nem
csodálkozunk, de hogy fiskális ember kö-
vessen el életrehozási kísérletet, a jo-
gász világ egészséges és általános mozgalma és
erélye által eltemetett s-s felélesztésére, az több
annál mit elhallgathatunk és annak szükségét látjuk,
hogy emlékeztessük az illető fiskális urat azon köz-
felajdulásra, mely a bírói és ügyvédi kö-
rökben támadott, midőn a köztörvényható-
ságról szóló törvényjavaslat 53. § a napvilágot lá-
tott, mely a törvénykezési tisztviselők kinevezése
körüli a főispánokat fontosabb esetekben a meg-
ajánlás vagy legalább a meghallgatás joga és tisz-
tével felruházni szándékozott. És ezek után egy
ügyvéd jön egy igazságügyi kineve-
zés alá eső czimboráért a főispáni
számolyhoz esdekelni. Pfü! Kinek lehetne
az ellen kifogása, hogy egy város vagy vidék közön-
sége valakiben ügybuzgó, lelkiismeretes tisztviselőt
ismervén fel, azért közbenjár ott a hol kell és
illik, de válassza meg az ajtót, melyen
kopogtat. Erre enged következtetni azon szál-
longó hír, mely szerint a marczali deputatusokon
kívül még 2 másik pályázó nyomta le a főispán
szoba-kilincset azon biztos reményben, hogy ő lesz,
kit a főispáni protekció a közjegyzői székbe be-
ültet. Hát nem utolsó dolog három emberrel hi-
tetni el, hogy ő, már t. i. a főispán mindent
megtesz az illetőért, de hát a körülmények
nem várt alakulása meghusított a jó akaratot s a
balek megnyugszik. Az efféle eljárás csak ahhoz
illik, a ki nem állott azzal kérkedni, hogy a po-
litikában legnagyobb gyönyörűség a
mások kijátszása.

— A közmunka és közlekedési miniszter Mol-
nár Antal országos képviselő és Szohner Antal
miniszteri titkár s az írők és művészek társasága
alelnökének, ki Roboz laptársunk jubileumakor kép-
viselte a nevezett társaságot, mint halljuk, egy
Kaposvártól, Toponár, Búsü, Felső-Iregh, Tót-
Kesz, Ádánd, Enying és Polgárdi községeken át
Székesfehérvárig, innét Lovasberényen, Válon és
Sóskuton keresztül a m. kir. államvasutak Kelen-
föld-brukki állomásáig vezetendő helyi érdekű
vasutvonala s elönmunkálati engedélyt megadta.
Lesz tehát Antal-vasutunk is ötven év múlva.

— A kaposvári nemzeti Casino f. hó 17-én sa-
ját helyiségében társas estélyt rendez, melyen az
egyleti tagokat szívesen látja, kikre a mult évihez
hasonló élvezetek várnak.

— A Simpliczius Rigó zenekar mint értesülünk
az előbbi évek szokásához híven Sylveszter estélyt
rendez. Bizony nem rossz gondolat azon lenni, hogy
ezt a szomorú skandalosus esztendő tigan fejezzük be,
— Dr. Fischer József massage-orvos, ki ezen
modern specialitást mint mondja, magától dr. Metz-
gertől tanulta Amsterdamban, városunkba érkezett
a hol jövő april 1-éig időzik. Sokkal jobban tenné,
ha april 1-é a telepednék le, mert a téli saison
görnyedezőin az e fajta műtétet már élveztezték a
béres asszonyok.

— Hymen. Cziké jákói vasuti hivatalnok eljegyezte
Romy Ottil kisasszonyt, Romy Gyula földbirtokos ur
kedves és bájos leányát. Sok boldogságot a szép
frigyhez, óhajunkat azzal toldjuk meg, hogy ezek a
vasuti urak jól viselik magukat, jó példával men-
vén elő a családi boldogságra vezérő uton. Minap
közöltük csak, hogy Rippel Ödön m. kir. államvasuti
tisztviselő eljegyezte Csepinszky Gizella kisasszonyt
Kaposvárott és ma már egy új hymen hír a gőz
és villany honából. Igazán gőzerővel dolgoznak és
kivánjuk, se vonatútközés, se kisiklás megkezdé-
sét igen helyesen reggeli 9 órára tette át a téli
hónapok tartamára.

— Veszprémmegye közgyűlése. Veszprém várme-
gye évnegyedes rendes közgyűlése hétfőn folvt le.
Az új díszes megyeházában ez volt az első érdem-
leges közgyűlés, melyen Esterházy Móricz gr. fő-
ispán díszmagyarban elnökölt. A gyűlésen felolvas-
ták a képviselővé választott Kopácsy Árpád pénz-
táros lemondását, kinek Fenyevesy Ferenc országgy.
képviseelő indítványára 13 évi megyei szolgálatáért
köszönet szavazatot Megválasztattak a közigazga-
tási bizottságból törvény szerint kilépett tagok és
pedig újból Fiáth Pál br., Bezeredy Viktor, Feny-
vessy Ferenc és Szabó Imre. (V. F. H.)

— Egy órával előbb a fővárosba. Egyik lapunk-
ban írtuk, hogy a B.-Pest-pécsi vasutigazgatóságra
ráirt Baross Gábor közlekedési miniszter ur, hogy a
személy vonatokat Pécs és a főváros közt gyorsítsák;
azt is írtuk, hogy az igazgatóság mindenféle kifog-
gást tett a gyorsítás ellen, de Baross miniszter
nem tárgított; már is van némi eredmény, vagyis
Pécsről majd egy órával előbb érni a fővárosba,
mint az előtt. Az illető igazgatóság tudatja szer-

kesztőségünkkel, hogy a budapest-pécsi vasuton december hó 20-án új menetrend lép életbe A 302. számú vonat ugyanis nem 8 óra 10 perczkor, hanem már 7 óra 50 perczkor fog reggel Budapestről indulni és Pécsre délután 4 óra 23 perczkor érkezik, A 301. sz. vonat ellenben körülbelül egy órával később fog Pécsről indulni, mint eddig és Budapestre ép oly időben érkezik, mint eddig. (S.)

— **Távíró-vonal** létesített Pécs és Szegszárd között. A közbenes állomások: Pécsvárad, Nádasd, Hidas, Bonyhád, Kakasd. (S.)

— **A duna-drávai átlamvasut** kaposvári állomásánál — mint örvendetesen halljuk — csak egy év óta is nagy mérvben gyarapodott a forgalom; csak közösen évenként 2000 kocsi szállítanak; két évvel ezelőtt alig 7—800 kocsi; deszka és épületfa 900 kocsi körül; s hasonló arányban van a többi üzlet tárgyai forgalmi növekvése. Ennek dacára a vasuti személyzet nemhogy gyarapítaná, inkább kevesbitik az eddigi létszámát; így természetesen a jelenleg itt levő személyzet emberfeletti kötelességeket teljesít, hogy megfelelhessen hivatásának: e sorokat saját tapasztalataink után írjuk, hogy felsőbb helyen a helyzetet javítsák. Nem ártana az indóház fő bejáratánál, ugy több hivatalban kettős ajtókat csináltatni, mert akkora a légvonal, hogy a fővárosi lánczidőn a helyzet hozzá képest briliáns; ártalmára van ez nemcsak aközönségnek, de különösen a hivatalnoki személyzetnek, mely éjjel-nappal talpon van. Ajánljuk e sorokat a felsőbb intéző körök figyelmébe. (S.)

Szervekedjünk.

(Befejező közlemény.)

Pártos Béla ismeretes jeles röpiratában függetlenségi párt elveinek első sorban a földbirtokos és földmivelő osztályt óhajtja megnyerni, mint mondja, vidéki pártkörök alakítása, szónoklatok és népgyűlések tartása által.

A hazai társadalom ezen két alapeleme nézetünk szerént már is ezen politikai elvek híve U. i. a földbirtokos osztály tulnyomó része és talán az egész földmivelő osztály leszámításával azon elemeknek, melyeknél a politikai meggyőződés számításba nem jő, a 48. táborban található. Ezeket tehát nem megnyerni, hanem csak megtartani kell. Különben is a ki ilyen államgazdálkodás mellett, mely főképp ezen két osztályt sújtja, elviselhetlen terhekkel még a kormánypart táborában maradt, annál minden kapacitáció kárba veszett fáradság. Az a földbirtokos ép úgy mint a földmivelő nemcsak tudja, de érezi, hogy őt a Tisza kormány földbirtoka bérlőjévé degradálta és ha mégis akadnak közülök, kik a kormánypart szekerét tolják, ezt csak a hatalmi pressio nyomása alatt, vagy végszükségből teszik. Az a permanens alacsony gabnaár, melyet a mostani kormány megváltoztatni képtelen, ugy a földbirtokos, mint a földmivelő osztályt igen meggyőzte arról, hogy ezen kormánytól mit sem várhat, de hát mindkettő belefáradt a politikai csatározásba, melynek kézzelfogható eredményét nem látja még a közeljövőben sem.

Azt mondja Pártos Béla. Alakítsunk vidéki pártköröket, tartsunk szónoklatokat és népgyűléseket. Csaknem fölösleges intelmek.

Vidéki pártkörök, csaknem minden választókerületben, ha nem is belügyminiszteri jóváhagyással ellátott záradék alapján, de tényleg léteznek. Szónoklatok és népgyűlésekben sincs hiány.

Hogy a függetlenségi párt az, mely a nemzeti önállóság, szabadság elveit a józan haladás és tákarékoságot, demokratikus alapon akarja megoldani, ezzel is tisztában van mindenki.

Nem az eszözök felismerése hiányzik, hanem a függetlenség, melyet Tisza Kálmán, új despota törekvései, a törvényhatósági és községi törvény beköbe vertek, oly mérvben, hogy minden autonómikus választásnál nem a közönség óhaja, nem a népakarat érvényesül, hanem a hatóság és hatalmi intenczió.

Az a földbirtokos és földmivelő osztály, melynek eddig legalább azon joga meg volt, hogy községi, domesztikai ügyei élére azokat állíthatá, kikbe feltétlen bizalmát helyezte, ma megdőbbenve látja, hogy ezen jogától is elesett, látja, hogy a hatalom parancsszava előtt el kell némulnia a közóhájnak. Csoda-e? ha intimálva lesz és a hatalom egyedül üdvözítő karjába kapaszkodik. Minden szónoklat és népgyűlésnél közelibb és meggyőző hatása lévén a hatalmi fellépések, melytől elvégre is létezői sok irányban fügnek.

Azt mondja Pártos Béla, hogy az ellenzéki mozgalmakba be kell vonni a köztisztviselői kart. Ez ma csaknem kivihetetlen, midőn azon felfogás jutott érvényre, hogy a tisztviselő nem az állam, hanem a kormány kenyerét eszi. Ez a veszedelmes tantétel kiöli a tisztviselői kar önérvényesítő részéből is a bátorságot, hogy politikai meggyőződésének nyílt bizonyítékát szolgáltatassa. Pedig hát mi is azt mondjuk, ki fizeti a tisztviselőt, legkevésbé a kormány, melyet Magyarország közönsége szintén pártkülömbőség nélkül tart ki.

De hát segíthetünk-e bajon? Azt mondja Pártos Béla, emeljük fel tiltakozó szavunkat a végir kinevezések, mellőzések, áthelyezések és nyugdíjazások ellen.

Jó, ezt megtehetjük, de mit ér a harag hatalom nélkül. A mai kormány olyannyira érzéketlen és elbizakodott, hogy azt még a képviselőházi interpellációk sem alterálják. A nagy többség annyira elkapatta, hogy rá sem hederít a közönségi felszólalásokra. Mit tegyen akkor egy mellőzött, egy áthelyezett vagy nyugdíjazott tisztviselő, mikor a hatalom mellé üti s azt mondja: „L'état e'est moi“.

Nagyon helyesen jegyzi meg Pártos Béla, hogy a választók, választói joguk gyakorlásának feltételeire: az adó befizetésre, névjajstromok betekintésére figyelmeztessenek. Az illető pártfőnökök és pártkörök ezen figyelmeztetést minden fölmerülő alkalommal meg is teszik, de mit ér mindez, ha a községi jegyző a szavazók névjegyzékét a törvényben előírt módon közzéírni tenni elmulasztja, és ha e miatt ellene panasz emeltek az a kormányparti hatóságok büroiban a gyonhállgatva, eltussolva lesz.

Végül a függetlenségi elvek győzelmének eminens akadályait találja Pártos Béla aznn szomorú jelenében, hogy ezen párt a nélkülözhetetlen organum, a sajtóval nem rendelkezik. Azért ajánlja, hogy függetlenségi irányú hírlapok vidéki városokban is létesüljenek, melyek a központból származó szellemi és h a kell anyagi támogatásban részesüljenek.

Mint meggyőződhetik, Somogy megye ellenzéki közönségét a Pártos szempontjából csak a tekintetben illetheti, hogy az ellenzéki közönség akkor midőn arra legelőször szükség volt, megteremteti elmulasztá. De jobb később mint soha.

A központ anyagi támogatására e tekintetben mit sem építünk, arra nem számítunk és megnyugással mondhatjuk nincs is rá szükségünk. A szellemi támogatás nem ártana, de azok a jó fővárosi pártberek törődnek is a vidékkel. Ráérnek ezen mulatságra öt év múlva.

Végül neki ront Pártos Béla az „Egyetértés“-nek, melyről nem tudja, hogy miféle irányt vagy politikai tendenciát kíván e lap támogatni.

Ezen sorok írójának a függetlenségi párt névleges közönségeivel közönségül megismerkedni bőségesen állott módjában és ezen ismeret alapján teljesen igazat ad Pártos Bélának, midőn egy a függetlenségi párt feltétel szolgálatában álló pártközönség szükségességét hangoztatja. Mert az tarthatlan állapot, hogy pl. a függetlenségi párt tagjainak közfigyelmre méltó felszólalásai pársoros kivonatokban ismertessenek és azokat a más pártbeli sokszor obskurus forrásra visszavezethető fizetett, közlemények kiszorítsák.

Nézetünk szerint ezen pedig könnyű segíteni. Azok a hírlapok, melyek ma függetlenségi firma alatt grassálnak, ha az erre hivatott hatalom: a pártkör megtagadja tőlük a nexust, menten elhasalnak.

Szóval Pártos ur szakszerű és hazafias fejtegetéseivel ugy a haza, mint különösen a függetlenségi párt érdekeinek kitűnő szolgálatot tett.

Fogadjon teljes elismerésünk és hönfium öly hálaikat.

KÖZGAZDASÁG.

Pécsi kiállítás.

Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter ur — kinek köztudomásúlag hazánk közgazdasági érdekei iránt élénk és egészséges érzeke van s ennek nem egy üdvös intézkedése által szép tanujelét adta — 46031. sz. a. elrendelte, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium felügyelete alatt álló s házilag kezelt alapítványi uradalmak az 1888. évi pécsi általános kiállításra részt vegyenek.

Trefort miniszter ur maga is meglátogatni fogja a pécsi kiállítást.

Kubinyi M. Mihály kiállítási képviselő Budapestről a pécsi kiállítás módzatai iránt kérdést tévén a kiállítási elnökségnél, megígérte, hogy az ország különböző részeiből az ő képviselőtében mintegy 50 gyáros fog a pécsi kiállításban részt venni.

Az erdélyieknek a pécsi kiállítás iránt való érdeklődése egyre fokozódik. Ujabbban a brassói kereskedés és iparegyesület elnöksége tette magát a kiállítási irodával érintkezésbe az erdélyi iparosok és gyárosok részvételére ügyében. Tegnapelőtt pedig Háromszék megye alispáni hivatala kért 150 drb bejéteisi ívet.

A baranyamegyei mezőgazdákknak a pécsi kiállításban való részvétele s illetve a rendezésben való közreműködése érdekében a gazd. egyesület elnöke Nádasy Kálmán ur által egybehívott értekezlet e hó 5-én tartott meg a megyeház üléstermében.

ben, Hosszabb eszmecsere után a következő program-javaslatban állapodott meg az értekezlet: az állatkiállítás (szarvasmarha, ló, sertés) három napig fog tartani. A szarvasmarhák és lovak a szigeti kultvárosi katonai lovardában és laktanyai istállóknak, a sertések pedig a pécsi sertésüzem állomásán helyeztetnek el. Az állatok élelmezéséről a tényleges költségeknek a kiállító által leendő fedezése mellett, a kiállítási bizottság fog gondoskodni. Ugyancsak az állatkiállítás tartama alatt gazdasági géppróba, igavonó verseny (uradalmi és kisgazdák lovaival) is rendeztetik. Végül pedig hosszú és híszolgálat által kitűnt gazdasági cselédek fognak ünneppélyesen jutalomdíjakban részesítettetni.

Terve van vége a baranyamegyei mezőgazdákknak egy nagy ülése is, melyen kizárólag Baranyamegyét érdeklő mezőgazdasági kérdések lesznek megvitattva. Az előadói tisztségeknek elvállalására a kiállítási elnökség fog szakembereket fölkeríteni, kik aztán a megvitandó kérdéseket is a gazd. egyesület közreműködésével megállapítják.

A pécsi kiállítás tanügyi csoportja — mely kiváltképen Baranyamegye és Pécs városa culturalis állapotának és tanügyi viszonyainak feltűntetésére van hivatva — a tanügyi körökből tapasztalható érdeklődésből következőleg, igen terjedelmesnek és érdekesnek ígérkezik lenni. A kiállítási elnökség a remélt siker teljes biztosítása érdekében a tanügyi csoport rendezését illetőleg a vezérő intézkedések megtételére s a szervezésre Salamon József kir. tanfelügyelő urat kérte föl, ki is a kérelmet mint tanügyünk közismert ügybuzgó bajnoka teljesíteni késznek nyilatkozott. A tanügyi bizottság így Salamon ur elnöke alatt legközelebb megalakul.

Szerkesztői posta.

Nóra. Egy kissé megkésve érkezett, de a kezdet oly érdekes volt, hogy az egyheti pauza után is könnyű lesz a kapcsolatot megtalálni.

Karcsfalvy Ujpest. A „Másczópózna“ még e hóban. Kérünk kristkindlibe abból a kifogyhatlan fiókból, melynek igen vonzó tartalma van. A felirat kívánsága szerént fog hangzani.

P. B. Budapest. Tisztelje meg lapunkat ezental is azon figyelemmel, melyre érdemesek lenni akarunk.

R. Záráb. Köszönjük. Eltettük szűkebb termés idejére, mert ez évre, illetve hóra el vagyunk látva.

Sz. I. Kaposvár. A ki másnak gunyveveket osztogat, rendszeren az „eszeigputzer“ sorsára jut.

„Deputációhórt.“ Kár volna a drágaidőt ily haszontalanságokra pazarolni. Az az avatott toll fogjon érdemesebb munkához.

S. I. gr. Abbazia. Hotel Quarnero. A lapot becses kívánságához képest pontosan expidiáljuk.

H. E. Hégyész. Ha már haza nem jöhettünk legalább szerkesztőségünkhez látogasson el egy kis patriotizmusból. Az „indiai sátor.“ Kis változtatással közölhető. Ne sajnálja ezt a fáradságot.

Zeneszeink Angliában. Azon vagyunk, hogy még ezen hóban lásson napvilágot.

M. G. Tótkeszi. Ugy látszik, ott szomorú napok járnak. Ily rövid idő alatt már a 2-ik eset. Részvétünket.

Szerkesztésért felelős:

VÖRÖS JÁNOS.

523. sz.

v. 1887.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a kaposvári tekintetes ktr. törvényszék 8534/85, 2368/1886, 3265/86. számú végzése által a Somogy megyei takerékpénztár javára. Czárt Ádám, Haszonits Ferencz, Csatári Ferencz és Karácson József ráksi l. ellen 1070 frt tőke, 120 frtnak 1885. nov. 8. napjától számítandó 6% kamatai, 50 frtnak 1885. márczius 19-től járó 6% kamatai, 900 frtnak 1886. február 18-tól járó 6% kamatai, és eddigi összes perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag le és felülfoglalt és 1210 frtra becsült és pedig Czárt Ádámnál 2 ló, 2 göbe disznó, Haszonits Ferencznel 2 csikó, 2 ló, Csatári Ferencznel 2 ló, 1 tiszó, Karácson Józsefnél egy seregélyszürke csikó és egy vemhes lóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az igali kir. járásbíróági 3361. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis alperesek lakásán Rákisban leendő eszközzésére 1887. év december hó 21-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Igal 1887. évi december 10-én,

Burján István
kir. bir. végrehajtó.